

Ser joc i paraula.

Cada mes un joc oral més.

Isabel Miró Pons

EQUIP DE SUPORT A L'ENSENYAMENT
DE LA LLENGUA. INCA

“EL joc infantil és el mitjà d'expressió, instrument de coneixements, factor de socialització, regulador i compensador de l'afectivitat, un efectiu instrument de desenvolupament de les estructures del moviment; en una paraula, resulta un mitjà essencial d'organització, desenvolupament i afirmació de la personalitat.”

(O. Zapata)

Des d'aquestes pàgines, vos voldria donar a conèixer, pels qui encara no ho heu fet, un material que va editar la Conselleria d'Educació i Cultura el desembre de l'any passat.

Es tracta d'un llibret, de color verd, amb les tapes gruixades, que conté tot un seguit de jocs orals, especialment adreçats al segon i tercer cicle de primària, encara que alguns es poden adaptar també a primer cicle.

Jo el definiria com un tresor, que no hauríem de deixar perdre en l'oblit, ni tan sols que agafàs gens de pols, ben endreçadet a un armari de la vostra escola.

Si teniu l'oportunitat, agafau-lo i obriu-lo, entreneu-vos-hi i provau de dur a la pràctica algun dels jocs que proposa. N'hi ha de més coneguts i d'altres que no ho són tant, però que val la pena jugar-hi perquè experimentareu tot un seguit d'experiències, emocions, alegria, plaer moral, satisfaccions, divertiments,...ja que, com sabem, el joc és una activitat, en sí mateixa, generadora de plaer.

El material ve estructurat en vuit blocs, depenent de les característiques generals del joc i dels aspectes lingüístics que treballa. Estan organitzats segons els següents blocs:

- Canvi de lloc
- Concentració, atenció i memòria
- Endevinar
- Instruccions
- Paraula i gest
- Passar un objecte
- Preguntes i respostes
- Rítmics

Tot seguit, s'explica què comporta el fet de jugar, per un infant:

Quan l'infant juga, desenvolupa d'una manera global aspectes motrius, psicològics i sociològics. Tot seguit, els explicaré una mica:

- Motrius, per la necessitat de moviment que té i per l'esforç corporal que, de vegades, li representa.
- Psicològics, perquè el joc li dóna seguretat i estimula les seves funcions psíquiques, ja que:

- ha d'estar atent per tal de comprendre i participar
- ha de recordar i memoritzar
- ha de crear i imaginar
- ha d'utilitzar un llenguatge que forma part integrant del joc

- Sociològics, perquè l'ajuda a fer-se gran i a preparar-se per a la integració en el món dels adults, ja que:

- ha d'aprendre a acceptar i compartir
- ha d'aprendre a compartir i confrontar idees
- ha d'aprendre a relacionar-se amb els altres

És per això, també, que el joc és, sens dubte, una activitat essencial per a utilitzar una llengua de manera dinàmica i funcional.

El joc mereix ser considerat com un vehicle indispensable per a l'aprenentatge de la llengua, sobretot en el marc de l'ensenyament en educació infantil i primària. Bona part dels objectius lingüístics, culturals i actitudinals fixats en els programes, poden ser assolits en un context lúdic:

- Interessar-se per l'expressió i la comunicació.
- Treballar la discriminació i la reproducció fonètica.
- Reproduir cantarelles, cançons, fórmules de joc,...
- Identificar i comprendre diferents senyals comunicatius: entonació, gest, onomatopeies...
- Comprendre i realitzar ordres.
- Participar en diàlegs espontanis.
- Memoritzar lèxic.
- Elaborar i utilitzar frases curtes a l'oral i a l'escrit.
- Treballar textos de tipus instructius i explicatius.
- Conèixer alguns elements de la cultura popular.
- Conèixer i respectar normes de convivència.

(Felip Munar i Munar, Cap de Servei d'Ensenyament del Català)

Ara, tot seguit, agafant la presentació del llibre, a la pàgina 11, s'explica el perquè del títol d'aquest material.

Ser joc i paraula. Cada mes un joc oral més és un conjunt de materials didàctics que fomenten l'expressió i la comprensió orals de la llengua catalana en l'educació primària i recuperen la vivència del joc i el plaer de la paraula.

Ser joc i, es refereix al valor del joc com a activitat essencial i natural de l'infant que li proporciona plaer i satisfacció, i en la qual s'implica físicament, emocionalment i mentalment.

Paraula. El llenguatge és una de les capacitats bàsiques de l'ésser humà que està estretament vinculada amb la formació del pensament. Experimentar amb la paraula com a objecte de joc afavoreix l'expressió i és una manera d'apropar els infants al món de la cultura.

Cada mes indica que tracta d'una activitat educativa constant, periòdica, sistemàtica i per tant programada, imprescindible per assolir els objectius lingüístics.

Un joc oral reivindica el treball de l'expressió oral de forma lúdica al llarg de tota l'educació primària. A l'escola sovint es prioritza l'expressió escrita per sobre de l'expressió oral.

Més. Suggereix l'esperit de recerca del professorat per incorporar recursos nous a la tasca docent, que siguin eficaços envers els objectius proposats.

Si ens aturam a pensar per què s'han triat aquests jocs, trobarem moltes respostes vàlides diferents o que s'aniran complementant. De totes les possibles, en faré un recull, de les que crec que són realment importants. Són les següents.

- Incorporen recursos poètics de tradició oral i produccions d'autors contemporanis.
- Treballen la paraula coordinada amb el moviment i el ritme, amb la implicació de tot el cos.
- Són curts, senzills, variats, per aplicar dins l'aula i no és imprescindible un

material específic.

- Són fàcils d'adaptar i de modificar en funció del grup i dels objectius i continguts que s'hagin de treballar.
- Potencien les interaccions entre els infants i els diferents tipus d'agrupaments per crear situacions comunicatives plurigestionades.
- Fomenten les relacions socials i la cohesió del grup.

En definitiva i ja per acabar, dir-vos només que és un excel·lent material, molt concret, per treballar el llenguatge oral a l'escola, fàcil de posar en pràctica i del qual en treureu molt de profit. Les escoles que ja l'han fet servir estan encantades dels resultats, no només pel que fa als infants, sinó també perquè els mestres s'ho passen d'allò més bé!

A jugar s'ha dit!!

Digues-m'ho i me n'oblidaré

Mostra-m'ho i potser me'n recordaré

Fes-m'hi participar i ho comprendré

(proverbi xinès)